

تاریخ، اخلاق، قوانین، حقوق

و

پزشکی قانونی در مامایی

بر اساس مصوبه شورای عالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تدریس رگ آوری

مریم حیدری - اختتامه بیدختی

اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

۱۳۹۶

سرشناسه: حیدری، مریم، ۱۳۴۹-

عنوان و نام پدید آور: تاریخ، اخلاق، قوانین، حقوق و پزشکی قانونی در مامایی براساس سرفصل مصوب.../ تدوین و گردآوری مریم حیدری، هنگامه بیدختی.

مشخصات نشر: سمنان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۲۶۹ ص:..جدول.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۵۱۵۲-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیبا.

یادداشت: کتابنامه

موضوع: تاریخ - ایران - مامایی/ ماماها-وضع حقوقی- قوانین /اخلاق پزشکی/پزشکی قانونی

شناسنامه افزوده: بیدختی هنگامه، ۱۳۶۰-

شناسنامه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان.

رده بندی کنگره: ۲۱۳۹۶ت ح ۱۱ RC

رده بندی دیویی: ۶۱۸/۹۰۰۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۶۱۰۱۱

نام کتاب: اخلاق، قوانین، حقوق و پزشکی قانونی در مامایی

تدوین و گردآوری: مریم حیدری، هنگامه بیدختی

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی

چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰

قطع: وزیری

لیتو گرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

طراح جلد: مریم حیدری

قیمت: ۳۱۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۵۱۵۲-۷

کلیه حقوق این اثر برای مؤلفین و دانشگاه محفوظ است.

نشانی: سمنان - مجتمع دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

صندوق پستی ۱۷۹- ۳۵۱۴۵ تلفن: ۰۲۳۳۳۶۵۴۰۴۰۰ نمابر- ۰۲۳۳۳۶۵۴۰۳۶

فهرست مطالب

فصل اول: تاریخ، اخلاق و قوانین مامایی	۲
۱-۱- تاریخ مامایی	۲
۱-۱-۱- نگاهی به مامایی در مسیر تاریخ	۲
۱-۱-۲- مامایی قبل از میلاد مسیح (ع)	۳
۱-۱-۳- مامایی در دوران بعد از میلاد مسیح (ع) (قرن اول تا چهارم)	۴
۱-۲- ریشخه استفاده از داروهای بیهوشی در مامایی	۱۲
۱-۳- تاریخخه شفقت علت تب نفاسی	۱۳
۱-۴- مامایی بعد از ظهور اسلام	۱۶
۱-۵- تاریخخه جراحی سزارین	۱۶
۱-۵-۱- سیر تحولات سزارین	۱۷
۱-۶- مروری بر تاریخخه بیماریهای زنان	۲۰
۱-۷- تاریخخه تنظیم خانواده	۲۲
۱-۷-۱- تنظیم خانواده در جهان و ایران	۲۲
۱-۷-۲- تاریخخه انواع روشهای پیشگیری از بارداری	۲۳
۱-۸- تاریخخه تنظیم خانواده در ایران	۳۵
۱-۸-۱- سوابق اجرایی تنظیم خانواده در ایران	۳۵
۱-۸-۲- برنامههای جمعیتی قبل از انقلاب	۳۷
۱-۸-۳- جمعیت و تحولات بعد از وقوع انقلاب اسلامی	۴۳
۱-۹- سیر تحولات مامایی در ایران	۵۲

۵۴	۱-۹-۱- مامایی در ایران
۶۰	۱-۹-۲- مجامع مامایی در ایران
۶۳	فصل دوم: اخلاق، قوانین و مقررات در مامایی
۶۳	۱-۲- اخلاق مامایی
۶۳	۱-۱-۱- نظریه دانشمندان درباره اخلاق
۶۴	۱-۱-۲- ریس اخلاق از دیدگاه اسلام
۶۷	۲-۲- اخلاق پزشکی (مامایی)
۷۵	۳-۲- مقررات مامایی
۷۶	۱-۳-۲- ضرورت اهمیت رشته مامایی
۷۷	۲-۳-۲- نظام مامایی
۷۷	۳-۳-۲- نقش ماما در فرهنگ های مختلف
۷۹	۴-۳-۲- نحوه ارائه خدمات مامایی
۸۰	۵-۳-۲- جنبه قانونی کار ماما
۸۰	۴-۲- قوانین استخدامی
۸۲	۵-۲- سوابق و مدارک پزشکی
۸۵	۶-۲- گزارش نویسی
۸۷	۷-۲- رضایت نامه
۸۹	۸-۲- رازداری
۹۱	۹-۲- مرگ بیمار
۹۱	۱۰-۲- نقش ماما در بهداشت باروری

فصل سوم: احکام و حقوق مامایی ۹۳

۱-۳- آشنایی با مسائل شرعی بانوان و احکام آن ۹۳

۱-۱-۳- اقسام غسل واجب و مستحب ۹۳

۲-۱-۳- شرایط غسل ۹۴

۳-۱-۳- احکام غسل ۹۵

۳- غسل جنابت ۹۶

۱-۱-۳- احکام غسل جنابت ۹۷

۳-۳- غسل های مخصوص بانوان ۹۹

۱-۳-۳- حیض ۹۹

۲-۳-۳- احکام حائض ۹۹

۳-۳-۳- استحاضه ۱۰۰

۴-۳-۳- احکام زن مستحاضه ۱۰۱

۵-۳-۳- نفاس ۱۰۶

۴-۳- احکام ازدواج و زناشویی ۱۰۸

۵-۳- احکام شیردادن ۱۰۹

۶-۳- حقوق سلامت باروری ۱۱۳

۱-۶-۳- حقوق باروری ۱۱۴

۲-۶-۳- اجرای بهداشت باروری ۱۱۹

۷-۳- حقوق و تکالیف فرزندان ناشی از جنین اهدایی ۱۱۹

فصل چهارم: حقوق و پزشکی قانونی ۱۲۱

- ۱-۴-۱- کلیات پزشکی قانونی ۱۲۱
- ۲-۴-۲- تاریخچه پزشکی قانونی ۱۲۱
- ۲-۴-۱- پزشکی قانونی در ایران ۱۲۲
- ۲-۴-۲- اجرای پزشکی قانونی ۱۲۴
- ۲-۴-۳- بخش‌های اصلی پزشکی قانونی ۱۲۵
- ۲-۴-۱- شولیت‌های پزشکی و مامایی ۱۲۹
- ۲-۴-۱- سوگندنامه ۱۳۱
- ۲-۴-۱- سوگندنامه تراط ۱۳۱
- ۲-۴-۲- سوگندنامه بن‌الملس ۱۳۲
- ۲-۴-۳- سوگندنامه در ایران ۱۳۲
- ۴-۵-۱- قصور و خطاهای پزشکی ۱۳۳
- ۴-۵-۱- خطای پزشکی ۱۳۳
- ۴-۵-۲- قصور پزشکی ۱۳۵
- ۴-۵-۳- سوءرفتار حرفه‌ای ۱۳۸
- ۴-۶-۱- مقررات پزشکی ۱۳۸
- ۴-۷-۱- جرائم دارویی ۱۴۰
- ۴-۷-۱- جرائم مربوط به مواد غذایی و آرایشی و بهداشتی ۱۴۱
- ۴-۸-۱- نقش ماما در برابر قانون ۱۴۳
- ۴-۹-۱- رضایت‌نامه و جنبه‌های قانونی آن ۱۴۶
- ۴-۹-۱- انواع رضایت‌نامه از دیدگاه مدارک پزشکی ۱۴۶

۱۴۹.....	۱۰-۴- انواع گواهی‌های پزشکی و مامایی
۱۴۹.....	۱-۱۰-۴- گواهی نامه‌های پزشکی
۱۵۱.....	۲-۱۰-۴- نکات مهم در صدور گواهی
۱۵۳.....	۱-۱۰-۴- گواهی نامه تولد
۱۵۳.....	۴-۱۰-۴- گواهی از کارافتادگی
۱۵۳.....	۵-۱۰-۴- گواهی وفات
۱۵۴.....	۴-۱- ضرب و جرح و مرگ‌شناسی
۱۵۵.....	۴-۱۱-۱- علائم ضرب و جرح
۱۵۷.....	۴-۱۱-۲- انواع جراحت براساس قانون دیات
۱۵۸.....	۴-۱۱-۳- تعریف و انواع مرگ، تشخیص و تغییرات بعد از مرگ
۱۶۶.....	۴-۱۲-۱- حاملگی و تعریف تاریخی آن و مرگ جنین
۱۶۶.....	۴-۱۲-۱- بارداری و پزشکی قانونی
۱۶۶.....	۴-۱۲-۲- تشخیص حاملگی
۱۶۸.....	۴-۱۲-۳- مسائل مربوط به نسبت خویشاوندی
۱۶۹.....	۴-۱۲-۴- نوزادکشی و افتراق آن
۱۷۳.....	۴-۱۲-۵- علت مرگ نوزادان
۱۷۵.....	۴-۱۲-۶- مجازات بچه‌کشی
۱۷۵.....	۴-۱۲-۷- شرایط بچه‌کشی
۱۷۵.....	۴-۱۲-۸- مرگ جنین در داخل رحم
۱۷۶.....	۴-۱۲- تشخیص تاریخ مرگ جنین در شکم مادر
۱۷۷.....	۴-۱۳- سقط جنین

- ۱۷۸-۴-۱۳-۱- انواع سقط جنین از دیدگاه قضایی.....
- ۱۸۱-۴-۱۳-۲- عوارض سقط روی مادر.....
- ۱۸۲-۴-۱۳-۳- شرایط تحقق سقط جنین از نظر پزشکی قانونی.....
- ۱۸۵-۴-۱۳-۴- انواع سقط جنین از نظر شکل گیری عنصر معنوی.....
- ۱۸۷-۴-۱۳-۵- سقط جنین از نظر قانون دیات.....
- ۱۸۸-۴-۱۳-۶- تشخیص سقط جنین.....
- ۱۸۹-۴-۱۲-۱- قوانین موجود در زمینه سقط جنین.....
- ۱۹۲-۴-۱۴-۱- مسائل جنس خشونت از دیدگاه پزشکی قانونی.....
- ۱۹۲-۴-۱۴-۱- منافات.....
- ۱۹۵-۴-۱۴-۲- تجاوزات جنسی در..... مؤنث.....
- ۱۹۶-۴-۱۴-۳- انواع پرده بکارت.....
- ۲۰۲-۴-۱۴-۴- تشخیص تجاوز جنسی.....
- ۲۰۸-۴-۱۴-۵- صدور گواهی در تجاوزات جنسی.....
- ۲۱۲-۴-۱۵-۱۵- خشونت علیه زنان و کودکان و مسائل پزشکی قانونی.....
- ۲۱۲-۴-۱۵-۱- تقسیم بندی قوانین مقابله با خشونت علیه زنان.....
- ۲-۱۵-۴- مجازات های در نظر گرفته شده برای کسی که موجب سقط جنین می شود.....
- ۲۱۳-۴-۱۵-۳- مجازات های قانونی برای قاچاق زنان و دختران.....
- ۲۱۴-۴-۱۵-۴- قانون حمایت از زنان و دختران معلول.....
- ۲۱۷-۴-۱۵-۵- قوانین ایران در حوزه خشونت خانگی علیه زنان.....

۲۲۵.....	۱۶-۴- کلیات تشخیص هویت در افراد زنده و اجساد
۲۲۵.....	۱۶-۴-۱- هویت
۲۲۷.....	۱۶-۴-۲- تأسیس بانک اطلاعات هویت ژنتیکی
۲۲۸.....	۱۶-۴-۳- احراز رابطه پدر و مادر با فرزندان
۲۲۹.....	۱۷-۴- مسائل اخلاقی و حقوقی در IVF و لقاح مصنوعی، اهدای جنین و گامت (جم اجاره‌ای)، کلونینگ و فرزندخواندگی و اهدای عضو
۲۲۹.....	۱۷-۴-۱-۱- انواع روش‌های تلقیح مصنوعی
۲۳۰.....	۱۷-۴-۱-۲- قانون نحوه اهدای جنین به زوجین نابارور
۲۳۱.....	۱۷-۴-۳- ایندکس‌های اهدای جنین به زوجین نابارور
۲۳۳.....	۱۷-۴-۴- تلقیح مصنوعی خارج از رحم با اسپرم شوهر یا AIH (تلقیح مصنوعی همگن)
۲۳۴.....	۱۷-۴-۵- تلقیح مصنوعی با اسپرم همجنس (AID) (تلقیح مصنوعی ناهمگن)
۲۳۵.....	۱۷-۴-۶- تلقیح مصنوعی با تخمک غیره همجنس
۲۳۶.....	۱۷-۴-۷- تلقیح مصنوعی همگن و مادر جانین (HS 1)
۲۳۷.....	۱۷-۴-۸- تلقیح مصنوعی با زیگوت بیگانه
۲۳۷.....	۱۷-۴-۹- مسائل اخلاقی در فرایند اهدای جنین
۲۳۹.....	۱۷-۴-۱۰- اطلاعات حقوقی و قضایی راجع به فرزندخواندگی
۲۴۵.....	فهرست منابع
۲۴۸.....	پیوست
۲۶۰.....	واژه نامه

پیشگفتار

به نام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین
با توجه به مسئولیت مهم دانش آموختگان رشته پزشکی در تامین، حفظ و ارتقای
بهداشت و سلامت مادران و کودکان، ضرورت آگاهی این افراد از وضعیت گذشته،
کنونی و شرح وظایف و از همه مهمتر اخلاق حرفه ای و قوانین حاکم بر رشته مامایی
اجتناب نا پذیر می باشد.

نظر به اینکه یکی از دروس موجود در سرفصل رشته مامایی درس تاریخ، اخلاق و
مقررات، مادر و حقوق و پزشکی قانونی می باشد لذا مولفان این کتاب پس از چند
دوره تدریس این درس در صدد برآمدن تا منبعی مناسب جهت تعلیم دانشجویان به
رشته تحریر درآورند.

حمد و سپاس بیکران بر خداوند بی همتایی باد که این فرصت را برایمان ایجاد کرد.
برخود لازم می دانیم از کلیه عزیزانی که در این راه ما را یاری نموده اند به ویژه سرکار
خانم نگار یوسفی، قدردانی و تشکر نمایم.

مریم حیدری - هنگامه بیدختی